

HVORDAN MINDSKER VI LÆRINGSULIGHEDEN?

PISA-HØRING OM SOCIAL ULIGHED

Agi Csonka

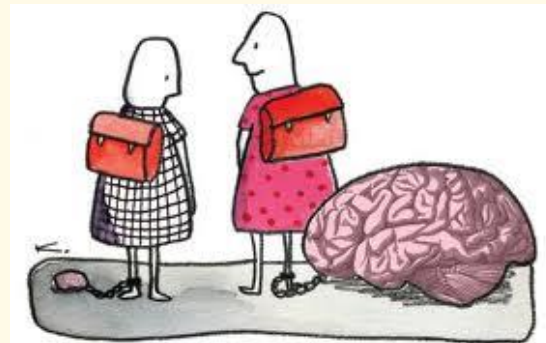
Formand for Rådet for Børns Læring

Direktør, SFI

Fra social ulighed til læringsulighed

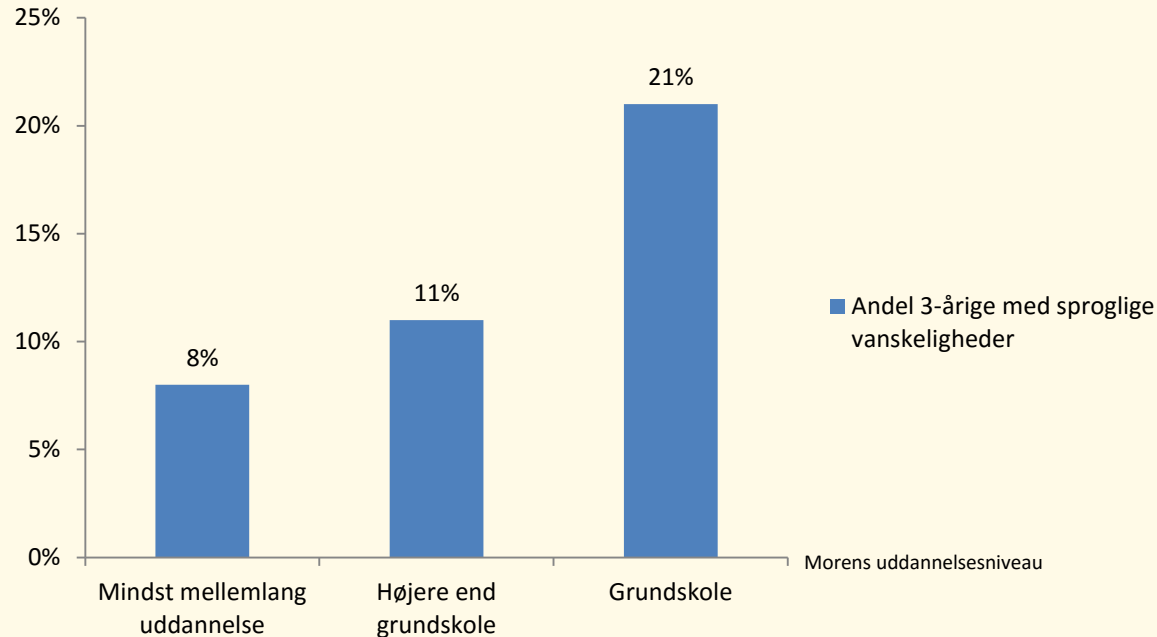
Når den sociale baggrund er afgørende for, hvad man kan lære – og være og blive

- Højtuddannede forældre bruger dobbelt så meget tid på deres børn, end lavtuddannede forældre.
- Et treårigt barn fra et højtuddannet hjem har hørt 30 millioner flere ord, end en treårig fra et lavtuddannet hjem.
- Børns faglige resultater i 9-10 års alderen kan henføres til, hvor megen tale de har hørt i 0-3 års alderen.

Mødres uddannelsesniveau afgørende for børns sprog

Andel 3-årige med sproglige vanskeligheder

De ikke-kognitive kompetencer, der lægger bunden for et godt liv

flid

omhyggelighed

udadvendthed

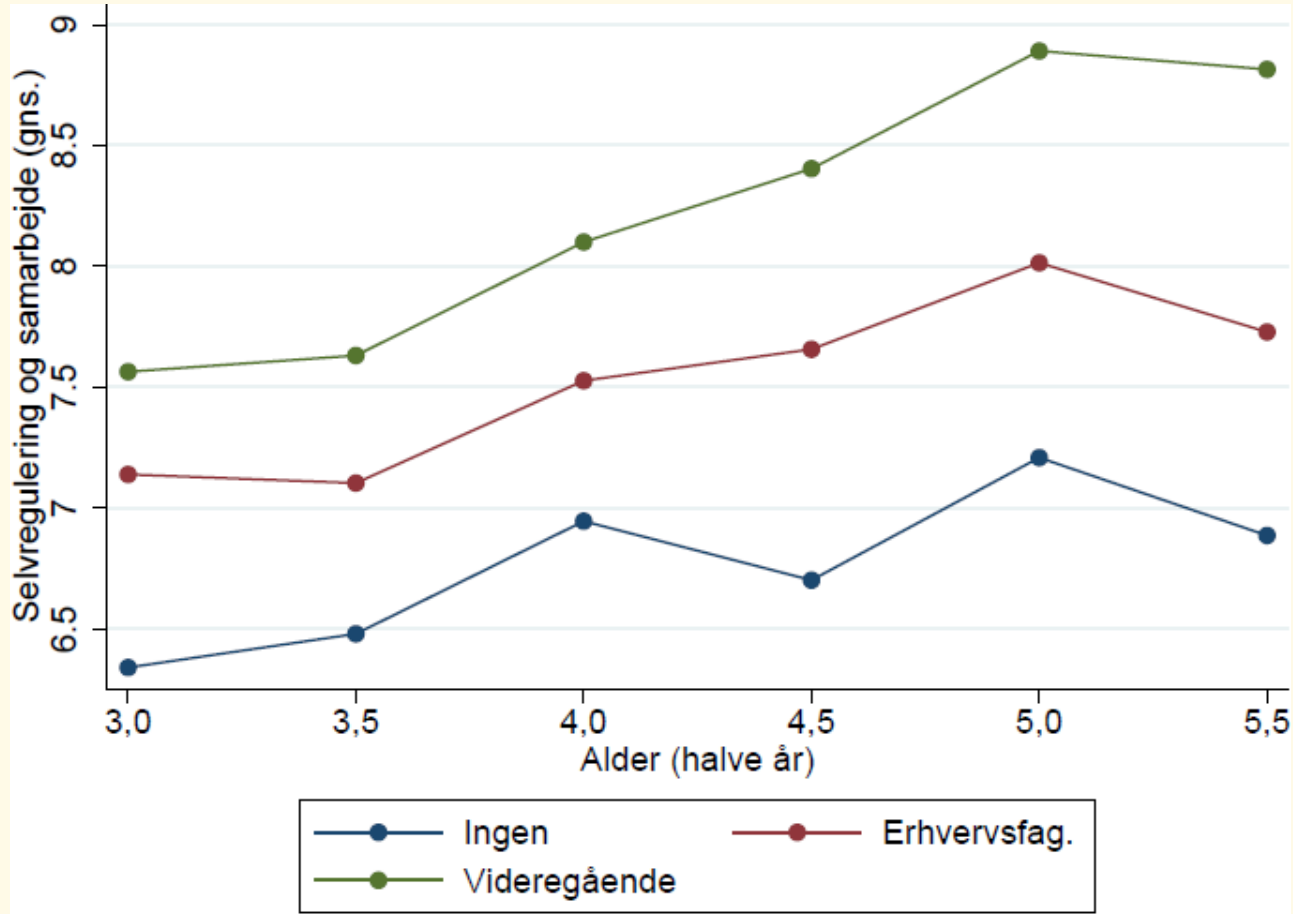
behovsudsættelse

selvkontrol

åbenhed

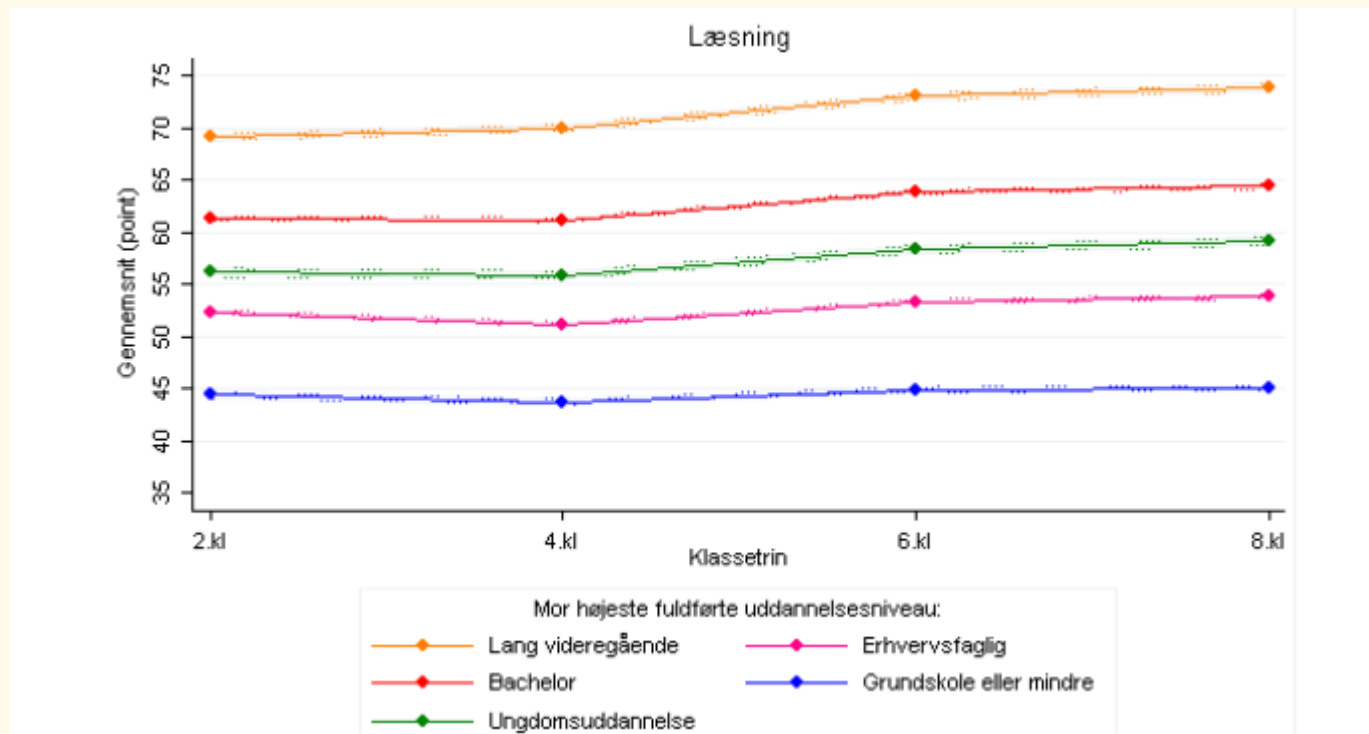

Sammenhængen mellem morens uddannelse og gennemsnitlig score for *Selvregulering & Samarbejde*, fordelt på alder, for børnehavebørn (3-5½ år)

Uligheden fastholdes op gennem skolen -

Resultater i nat. test fra 2. – 8. kl. opdelt efter morens uddannelsesniveau

SÅ, hvad skal der til? Dagtilbud

Vigtigt at skelne mellem:
Generel læringsulighed
Særligt udsatte børn

- *Mindske den generelle læringsulighed gennem:*
  - gode, stimulerende læringsmiljøer
  - samarbejde med forældre om deres børns læring

- *Støtte de særligt udsatte børn gennem:*
  - Tidlig opsporing og indsats, bl.a. plads i vuggestuer af høj kvalitet
  - Samarbejde på tværs

Gode læringsmiljøer i dagtilbud

- Læring ER leg!
- Voksne, der blander sig!
- Pædagoger, der ved ALT om børns udvikling og læring
- Pædagoger, der skaber ”kontinuer fællestænkning”
  - *Arbejder sammen på en intellektuel måde om at løse et problem, definere et begreb, evaluere aktiviteter, udfolde et narrativ.*
- Pædagoger, der støtter forældre i at skabe gode læringsmiljøer i hjemmet

Et godt læringsmiljø i hjemmet (for de mindste)

- Den voksne læser for barnet
- Barnet kommer på biblioteket
- Barnet leger med tal og bogstaver
- Forældrestyret aktiviteter med alfabet og bogstaver
- Forældre synger, og laver rim og remser med barnet
- Barnet maler og tegner ofte
- Barnet leget med andre børn udenfor hjemmet

De udsatte børn

- Tidlig opsporing og MEGET tidlig indsats
- Styrkelse af dagtilbud i de mest udsatte områder
- Adgang til relevante ressourcepersoner og specialkompetencer
- Brug af alle "touchpoints" til at styrke læringsmiljøet i hjemmet
  - Jordemødre
  - Sundhedsplejersker
  - Familieterapeuter
  - Flygtningekonsulenter
  - Etc...

SÅ, hvad skal der til Grundskolen

- **Skoleledelse, der:**

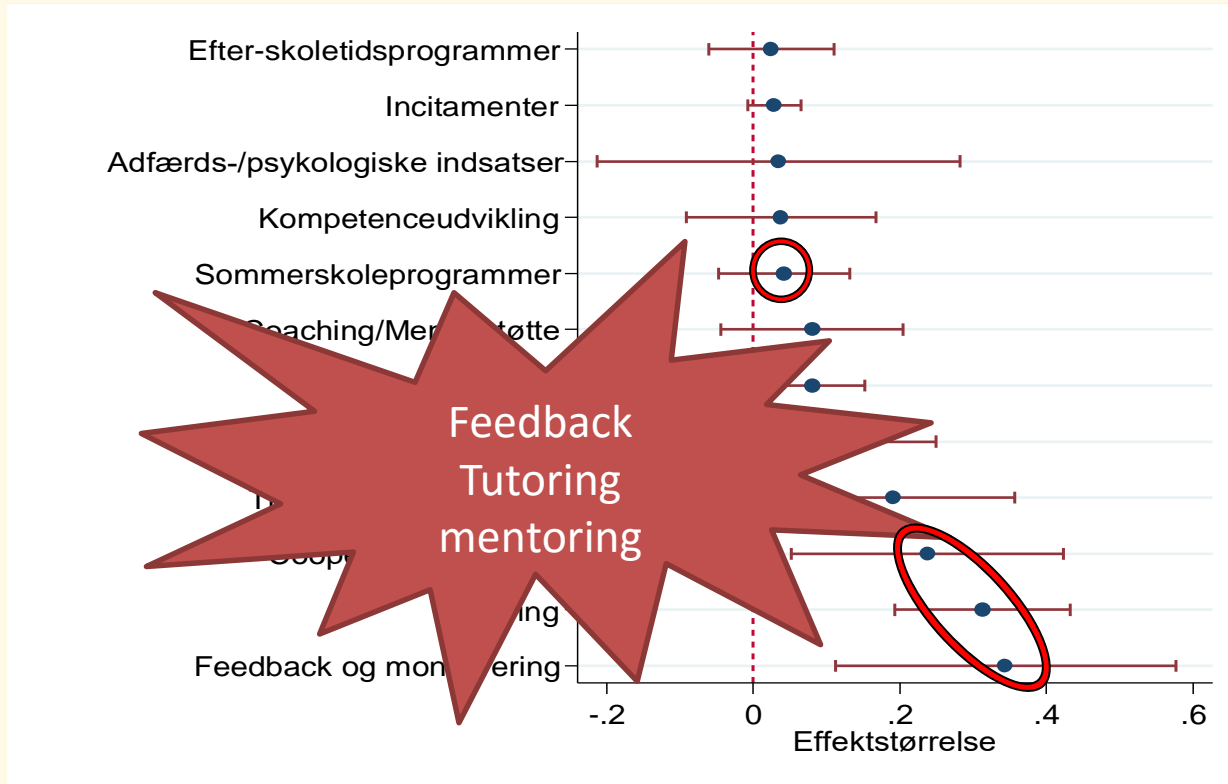
- Er visionær, har høje forventninger og ansætter dygtigt
- Stimulerer professionelle læringsfællesskaber
- Bruger mål- og resultatstyring, involverer sig i pædagogisk praksis og giver lærerne indflydelse

- **Lærere, der mestrer:**

- Didaktik
- Høje forventninger, tydelige mål og feedback
- Varierede undervisningsformer og -metoder
- Klasserumsledelse

Virkningsfulde indsatser i grundskolen for børn med socioøkonomisk svag baggrund

Et godt læringsmiljø i hjemmet (for de større børn)

- At forældre involverer sig i barnets hjemmearbejde
- Fysiske og mentale "rum" til faglig fordybelse
- Fokus på "læring": læsning, lektier, fritidsaktiviteter
- Klare uddannelsesforventninger
- Fokus på sprog, argumentation og refleksion

Eksempler på lovende indsatser

- Sundhedsplejersker vejleder om læringsmiljø for de alleryngste
- Sårbare mødre i praktik i vuggestuen
- Forældrekufterter
- Styrkelse af ”*growth mindset*”
- Læringskonsulenter til plejefamilier

EDUCATION FIRST

- Tidlig opsporing og MEGET tidlig indsats
- Styrkelse af læringsmiljøer i dagtilbud – kompetenceudvikling af pædagogisk personale og ledere
- Styrkelse af klasserumsledelse, undervisningsdifferentiering, tydelig feedback, mentor- og tutorordninger i undervisningen – kompetenceudvikling af lærere og ledere
- ”Social” fordeling af kompetencer og ressourcer til udsatte områder
- Eksperimenter med samarbejde om læringsmiljøet i hjemmet